

Nemzeti Társalkodó.

November' 17-dik napján 1832.

Magyar-, Német-, Spanyol-, Angoly,- és Francia Kormány-alkat eredetéről, és köz-aránylatjáról.

Jósló-bálványok (Oracula), és Sybilák' könyvei hijában jövendöltek Romának örökös uralkodást, mert hét dombjain alapított hatalma, vitézsége, és nép-kormányzó-tudománya (Politikája) az 5-dik század hanyatlásával sindevészett. — Roma, a' világnak ama büszke királynéja, 's hódítója végre tenkre jutott, és birodalmának roppant alkatja egyberogyott, egyebet nem hagyván maga után azon emlék-álványainál (monumenta), melyek komolyan mutatnak arra, hogy nagy Roma is állott hajdon, és minden e' világon múlandó. — Egy addig esméretlen bajnok, és paizán éjszaki nemzet, mint egy kiáradó sebess folyó Romát ledönté, és Európát, mely századoktól fogva csak a' hét dombról uralkodtatott, 's törvényeit, alkatját és nyugalmat csak onnét nyerhette, árvizével ellepé.

A' romai birodalom' enyésztevel, ragadományai, és részei kiszabadulván, megváltozott Európának belső öszveköttetése, és kö-

rül-léte, jobbágyos zsarnokság (Tirannismus, Despotismus) alatt elaggott tartományok és nemzetek ifjúkori erejeket vissza nyerték, és új polgári alkatok (statusok) születtek. Ezen ellene-állhatatlan árvizvel felejdékbe jöttek ugyan a' régi tudományok és művészségek, de felébredvén a' nemzetiség, és szabadság, a' nemzeti boldogság' képzete (ideája) oly kormány-alkatokat (constitutiones) szült, melyek az időnek minden viszontagságain keresztül, ha nem is minden részeikben, alap-rajzaikban (Grundriss) mindazáltal, máig is megmaradtak.

Ezen ádáz (rabiosus) árviznek utolsó kiömlése vala a' Magyarok megjelenése Európában; (884) — zajos habjai Olasz- és Franciaországig rohantak, míg ágyat, állandó partot ásván magának, mostani Magyarországban megfeneklett, és azolta mintegy rendes partu nagy folyó, árkából; ha néha habzik is, ki nem üt.

Magyarország' kormányalkatjának eredeti kifejtődéséről különböznek a' vélekedések; Verbőczy Sz. Istvánt, — Pelz Geizát teszi első szerkeztetőjének; — Gebhárdi megvallja ugyan hogy a' Magyarok Árpád választása alkalmával egy országos kart (statust) alapítottak, és arisztokráziájokat öröklős (erblich) monarkiára átváltoztatták, de Árpádot, és maradékát mindazáltal csak mint a' Magyar nemzet fő-itélő, és ügyelő birájit, és fővezérjeit tekintti. — Kollár, Prái, Kornides, és Benzur erősítik, hogy a' magyar

kormány-alkat' eredetét 9-dik század' közepére kell helyezni, 's hogy Árpád' öröklősei nemcsak fővezéri, de főkormányzói, és egyedülvaló uralkodói (autocrát) voltak magyar nemzetünknek, de ezen képzelt fő-uralkodói hatalmá Árpádnak és öröklőseinek, nem egyezhető a' névtelen-író (anonymus *Belae notarius*) 40-dik cikkelyével, mivel az 3-dik eskü-pontban ki van tisztán téve, hogy az ország' rendei fejedelem' tanácsából (*Senatus*) ki ne legyenek zárva.

Meg nem foghatom, hogy némely idegen írók miért törekednek oly erősen nemcsak velünk Magyarokkal, hanem idegenekkel is elhitetni, hogy a' Magyarok egy országos kárba egyesülvén, egyesülések' elején egy határtalan monárkiát választottak volna magoknak? — Elmellőzvéen itt mind azon valódi czáfokat, melyekkel több lelkes, és tudós honfiak gunyorjainknak e'béli ürügyes erőlkedéseiket semmivé tették, vessük szemünket némely nevezetesebb európai nemzetekre, 's meglátádjuk, hogy akkor, midőn a' Magyarok Európában megjelenvén, egy országos egyetemet (*statust*) alapítottak, majd minden nemzet kormányalkatja egy arisztokrázia által mérsékelt monárkiához hajlott.

Nemetsország Tacitus tanubizonyysága szerint, több független részekre vala osztva, melyek különféle népesedések és nagyságjok által egymástól nagyon különböztek. Erdők, 's mocsárok lepték-el kevésbé mivel földjei-

ket, kunyhók voltak lakjai, 's vadászat és marhatenyésztés vala fő foglalatosságok. — Királyaik egy bizonyos, meghatározott nemzetségből, fő hivatalbeli embereik pedig érdem szerént választattak, minden hatalom szoros kör közzé volt húzva, és minden nevezetes tárgyak; ámbár főrendek által elébb ellátattak, mégis csak nemzeti gyűlésben, szabad szavazat (vox) által határozottak-el.

„De minoribus rebus Principes consultant;
 „de majoribus omnes, ita tamen, ut ea quo-
 „rum penes plebem arbitrium est; apud Prin-
 „cipes pertractentur.“ Tacit. de Mor. Germ. C. XI. — „Nec Regibus infinita potestas“ Tacit. C. VII. az úgy nevezett „Lex Allemannica“ elején ezt olvashatni: „Incipit Lex „Allemannorum; quae temporibus Chlotarii „Regis una cum Principibus suis, id sunt „XXXIII Ducibus; et LXXII Comitibus; et „cetero populo constituta.“ A' Király megszorított hatalmát bizonyítják az akkor még szokásban volt Martius és Május mezején (campus martius, campus madius) tartatott esztendei népgyűlések, melyeken a' néppel egyetembe az ország fontosb dolgai elhatározottak; 's nevezetesb perek ellátattak. Child. Const. anni 595. „Omnes Calendas martias „quascunque condiciones una cum nostris op- „timatibus pertractabimus.“ Georg. Corp. Jur. German. p. 475. Pistor Amoen: hist. jurid. T. I. p. 76. Ezen gyűlésekről olvashatni Lámbeciusnál Commentar. de Biblioth. Caesar. Vindobon. Lib. II. c. 5. a' hol 750-dik esz-

tendőről iratik: „Certo die semel in anno
 „in Martis campo, secundum antiquam con-
 „suetudinem, dona illis Regibus a populo
 „offerebantur, et ipse Rex sedebat in sella
 „regia, circumstante exercitu, et major Do-
 „minus coram eo, praecipiebatque is die il-
 „lo, quicquid a Francis decretum erat; die
 „vero alia, et deinceps Rex domi sedebat.“
 Később időkben a' német-nemzetnél ezen or-
 szágos-gyűléseknek csak árnyéka maradt-
 meg, ámbár az Osnabrucki bék-kötésnek 8
 art. 2-dik §-ussa tisztán megésméri a' német
 rendek befolyását az ország-kormányába. —
 Nálunk magyaroknál, ha nem is tartatnak
 többé gyűléseink Rákos mezején, 's ha né-
 mely okos változáson is mentünk át, mégis
 eleitől fogva mostanig (szinte 1000 eszten-
 dőkig) tántorithatatlanul megmaradot con-
 stitutionalis kormányalkatunk.

Spanyolországban, Gotusok alatt mind
 polgári, mind egyházi főtárgyak nemzeti gyű-
 léseken határozottak-el. Ezen gyűlések tag-
 jai voltak a' Herczegek, vidék' kormányzóji,
 és az egyházi és polgári rendből nagyobb
 tekintetű férjfiak. Castiliának eredeti kor-
 mány-alkatja szerént, a' Király nemzetének
 törvényt nem adhatott nemzeti helybeli hagyás
 nélkül. A' napnyugoti Gotusok' törvény-
 könyve (melyet a' Spanyolok „Fuero-Jus-
 gonak“ neveznek) népgyűléseken hagyott
 helybe. — Az 1020-beli Leonban egybegyűlt
 Cortes' határozásaiban e' sorok találatnak:
 „Omnes Pontifices, abbates, itta decrevi-

„mus, quae firmiter teneantur futuris temporibus.“ — Salamankai gyűlés (1178.) határozásai így kezdődnek: „Ego Ferdinandus, inter caetera, quae cum Episcopis, et Abbatibus Regni Nostri, et quamplurimis aliis religiosis, cum Comitibus terrarum, et Principibus, et rectoribus provinciarum, toto posse tenenda statuimus apud Salamancam. — Lásd Marina Teoria de las Cortes. T. II. p. 202. — Ezeket, és első Magyar Királyok alatt hozott törvényeink' irás-módját (stilust) olvasván, 's egybevetvén; láthatni, hogy Magyar és Spanyol eredeti kormányalkat között nagy az hasonlóság, Spanyolországnak, Castiliának és Magyarországnak alkatja között több köz-aránylatokat húzhatnénk, ha a' czél és e' alapok nem ellenhatnának. — Figyelmeztetem mindazáltal az olvasót D. Marina' azon munkájára, melynek czímje: „Ensayo Historico crítico sobre la antiqua Legislacion y principales cuerpos legales de las reynos de Leon, y Castilla, especialment sobre el condigo de D. Alonso el Sabio conocido con el nombra de las Siete Partidas“ 's a' mely francziára is fordítatott.

Angolyország' eredeti kormány-alkatjára intézve szemeinket, találunk legrégebb időben egy nemzeti Tanácsra (National-Rath, nálunk Concilium commune. S. Steph. Dec. L. II. c. 50. — Colom. Dec. L. I. c. 1.) tagjai voltak az egyházi karak, főbb urak, és bírák (nálunk Conventus Primatum S. Steph. L. II. c. 25. — Conventus Praelatorum, Ba-

ronum e. c. t. 1405 in. prae. §. 3.) Ezekkel tanakodott a' Király ország dolgai felől. — Még foglaló Wilhelm (Wilhelm der Eroberer) alatt is megmaradot a' nemzeti Tanács, mely akkor Angliában deákul, „Magnum Concilium“nak (nálunk Concilium Regale. S. Steph. L. II. c. 19. 27) neveztetett, és eredeti szász „Wittenagemot“ nevét III Henrik alatt 1216–1272 „Parlament“ nevezetével átváltoztatta. Nevezetes, hogy szinte ez időben Magyar hazánkban is országgyűlésünk Sz. László alatt 1289 „Parlamentum Publicum Regni“nek elneveztetett. Lásd Vest. Com. p. 150. Ezen elnevezés, Magyar, és Angolyországban a' nemzeti tanácsot mindazáltal sem egyesületjére, sem hatalmára nézve meg nem változtatta. — A' Grófok, tartományok' igazgatói, Bárók, Nemesek, az egyházi karokkal voltak a' Parlament' tagjai. — A' Királyok, kiknek egyéb hadjai nem voltak nemesi hadaknál (nálunk Bänderium Insurrectio), egyedül való hatalommal éppen nem bírtak, határozásaikat, és rendelkezéseiket csak Bárójak' helybehagyásaikkal vihették teljesítésbe, 's kényszerítve valának minden nevezetesb tárgy felől a' Karokkal tanakodni, ha tekintetjüket kockáztatni nem akarták. Ez által Angolyországban a' Bárók (valamint Magyarországon az ország rendjei) egy hatalmas kart alapítottak a' Király háttartalan hatalma ellen. Lásd Johann Millár Hist. Entwicklung der englischen Staats-Verfassung. Jena 1819 — 1820.

A Francia Kormány-alkat' eredetekor a' nemzeti gyűlés (national Hof-Parlament) hasonló volt az angol nemzeti Tanácshoz, mert p. o. midőn II Theuderich austriai, és burgundi Király' halála után. Klotár Király Austriát meg akarta támadni, Brunchild Királynénak ezt felelte: „Conventum nobilium debere eam abrogare Francorum, et communi tractatu, — de communibus consulere rebus, — de vero iudicio illorum in omnibus pariturum, nec præceptis promisit obstaturum.“ Aimoini Lib. IV. Hist. Francor. C. I.

Francia Parlament' eredetéről, és határozásiról sokan irtak már, és ezen írókat olvasván, könnyű általlátni, hogy a' Francia-Parlament ugyan azon régi időben szinte az volt, a' mi a' Magyar „Diétája, Comitiája“ 's hogy Franciaországban éppen úgy mint Magyarországbán nem bírtak a' Királyok határtalan, és egyedül való hatalommal; innét volt, hogy a' francia Király tartozott a' nemzetet arról hitelesen megnyugtatni, hogy minden Rend szabadszágát, hitét tekintetét, és szokását megtartandja, 's meg nem sértendi, — így hozattak az ország alaptörvényei (Capitularia Francorum), melyeket mint Kormány-alkat alapjait a' Királyok, kezek reá tevésével, nem csak megerősítették, de azoknak pontos megtartását hittel ígérték is, 's ezért nevezték el a' németek ezen alaptörvényeket „Hand-feste des Königs.“

Ezen úgy nevezett „Capitularia Francorum“okat szorgalmasan egybegyűjtötte Ba-

lúvius, és bé is bizonyította, hogy tekéntet-
 jek, és erejek még Szép Fülep Király (Phi-
 lipp der Schöne) idejében Franciaországban
 megmaradt. Nevezetesen hogy ezen Capitula-
 riák nem csak Franciaországban hanem né-
 met országban is hoztas ideig törvény, és
 sinor mérték gyanánt vétettek, 's hogy Ma-
 gyarországban is Sz. István Király alatt né-
 mely törvények határozásinkba által íratlak.
 Lásd Kollár. de Orig. et usu. pot. legist. p. 27.

Fennebbiekből látjuk, hogy a' római-
 birodalom rogyja után, midön a' Magyarok
 Európába telepédtek, és Kormány-alkatjokat
 újból alapították, ugyan akkor a' többi Eu-
 rópai nemzetek-is kezdettek polgári karba e-
 gyesülni, és hogy a' magyar kormány-alkat
 éppen úgy vette eredetét, kifejlődését, és a-
 rányját, mint a' többi nemzetekéi. 'S még
 is vannak, a' kik azt akarják a' Magyarokról
 nem csak kétség alá hozni, de kajánságból
 éppenségesen eltagadni, a' mihez a' többi
 nemzeteknél még kétség sem férhet. — De nem
 is volt alkalmasb alkat a' mérsékelt Aris-
 tokratiánál egy oly szilaj nemzetnél, mely
 féktelenségre szokva, egy részről gyanus és
 bízatlan (argwönisch) vala minden határta-
 lan, 's főképpen öröklős fő-hatalomra (sou-
 verenität), más részről pedig büszke, de nem
 oktalan ennenségétől ingereltette, kizárta a'
 meghódolt és új hazájában meghagyott nem-
 zeteket minden hatalombeli befolyástól.

Gróf Kemény Jó'sef
 Magyar tudós Társaság tagja.

Körösi Csoma Sándor

Ez az utazó, egyike a' legszerencsésebbeknek, és legbátrabbaknak, kikkel a' nyelvtudomány dicsekedhetik, született erdélyi Székely. Tudományos előkészületeit részént itthon, részént Göttingában szerezte-meg. Már 1819-ben kiindult Erdelyből, átutazta Olahországot, Bulgáriát és Rumiliát, azután 1819-ben Egyiptomba hajókázott, meglátogatta Syriát és 1820-ban Bagdadon által Persiába érkezett. Teheránban több hónapoki mulatozása után beljebb mert hatni közép Ásiába. Atutazta Khorazánt, Bokharát, Kabult, Kasmirt és 1822-ben gyalog Lhadákba érkezett. Amaz esmeretes Angolnak Aloorcroftnak, a' kivel Tibetben Himbádban találkozott, közbenjárása által engedelmet nyert felváltólag Lhadákban és Zanklában, a' zankári Lámabirtokában mulathatni. A' Lámától és ennek ministereitől segittetve, közelebről megismerkedett a' tibeti literatúrával, későbbre pedig a' kanumi Klastromban, a' Setledge * északi partján, Kanvar provinciában a' fekete hegyeken túl, hol szinte három esztendőt töltött, ezen esmereteit voltaképp többítette. Itt találkozott Gerardal, azzal a' mérész Angollal, a' ki a' tehénhimlőoltás elterjesztése végett a' Himalája havas legmagasabb gerenczéig elhatott, (télben 1828/1829), és ezen Angol tanubizonysága kezesse annak, hogy ő tudományos vizsgálataiban már meg-

*) Olvasd. Szetledzs.

lehetősen szerencsés volt. A' tibeti nyelv grammatikája és szó-könyve, melyet a' keletindiai britt Kormányzók számára ígért vólt, akkor csak nem egészen készen vala. Még a' Mongol nyelvet vágyott a' dzsasihlumbai és hlaszszai Lámáknál megtanúlni, minthogy ezt tartja a' chinai literatura igazi kolcsának. Arra tartott számot, hogy ezen segédeszköz által béverekedhetik Mongoliába, hól fontos felfedezéseket ígér magának; mert a' mint a' nyelvmestere, egy Láma erősítette, Dzsasi-Hlumba és Hlaszsa régi városokban a' lithographia méretlen időktől fogva létez, úgy hogy azt az emberi test felbonczolt részeinek 60 tablákoni előadására használták. Egy európai utazó Dr. Chamo maga is látott ott egy encyclopaediát 44 kötetben, mely a' tudományok minden ágait magában foglalta; az orvosi része öt kötetet töltött-meg. A' legutolsó hozzánk érkezett tudósítások szerint Körösi, kinek vándorlásai a' Marco Polo utazásaira emlékeztetnek, Martius 5-kén vizen Kanpurba érkezett vala, oly czéllal hogy Calcuttába menjen, a' hol a' tibeti nyelvet tárgyazó munkáji kinyomtattassanak. Állhatatos bátorságát vajha a' Marco Poloéhoz hasonló szerencsés hazatérés koronázná!

A' mit magunk magunknak nem tudunk megszerezni ne szégyenljük mástól költsönözni. A' lipsiai tudósnak könnyü Európa kereskedése piaczn, a' könyvi, és literaturai commercium közép-pontján oly tudósításokat összevgyűjtni, melyek hozzánk elszigetelt állapo-

tunkban vagy éppen nem, vagy csak későre juthatnak-el. Ez okokból kedves dolgot gondolt maga, 's a' tisztelt utazó hönfitársainak cselekedni, hogy ezen sorokat a' „Conversations Lexicon der neuesten Zeit“ című éppen most füzetenként megjelenő könyvből lefordítván, a' N. Társalkodó olvasójával közleni kívánta.

W.

Az élet erő tartossága az emberi testben.

Az emberi organismus szüntelen való változásoknak lévén alávettelve, sokáig maga magában, 's maga által fen nem állhat, hanem szükség nekie a' külső világgal egy oly egybeköttetésben lenni, mely által az élet munkássága miatt megromlott, 's megemésztett test részeit magába vegye, 's ezek helyébe újakat adhasson, mert ugyan azon életerők melyek az emberi organismust fentartják, melyek a' külső világtól költsönözött részeket magokévé tészik, magokhoz hasonlítják, egyszer emberi test részévé változtatván azokat újra elrontják, megemésztik, elfogyasztják, így az élet mívi munkásság (functio organica) nem egyéb, mint szüntelen való magáévá tétel, emésztés, 's visszaszerzés (assimilatio, consumptio, reproductio).

A' siető órának hamar lejár kereke; a' ki sebesen él hamar eléli kiszabott idejét — minél hevesebben járnak az élet erők, minél inkább siettetődik az emberi test ré-

szeinek fogyasztása, annál hamarább mege-
mésztődik az emberi organismus, így csak
egy néhány napig tartó forróság is, hol a'
sebessen forgó vér az emberi testet mintegy
rendülésbe hozza, 's az élet-erőket a' ren-
den túl lévő munkásságra készíti, nagyon
meggyengíti az élet-erőket, 's elfogyasztja az
emberi testet — ellenben minél lassabban és
halkalabb foly az élet munkássága, minél
inkább akadályoztatnak az élet-erők a' ma-
gok járásokban, annál kevesebb a' fogyás,
emésztés, annál tovább állhat fen az emberi
test ön magában, 's annál hosszabban áll az
önbomlásnak a' halálnak ellene.

Hogy az emberi organismus fenállhasonl,
lévegőnek, ételnek, víznek kell hozzá járul-
nia, melyek oly feltételek "hogya'karme-
lyik is töflünk megvonodjék, kevés idő alatt
életünknek vége leszén. Egy tökéletes, 's min-
den levegőnélküli üreget mesterséggel sem for-
málhatunk, mert különben csak egy néhány
minutumig élhetnénk. Hogy pedig étel, 's i-
tal nélkül meddig állhason fen az emberi test,
ez nem mindeneknél egy forma — az ifjak,
aszszonyok, közönségesen véve gyakrabban ki-
válnak eledelt, 's éhel hamarább elhalnak,
egy csecsemőnek a' henne alig ébredező é-
let-tejet nemnyújtva, már a' hamadik nap ki-
mulik, a' heves temperamentumuak, 's mun-
kások kikben a' vér hamar forog, 's a' vál-
tozások sietve történnek, több ételt kívánnak;
ellenben a' phlegmaticusok, vének, 's némely
betegekben sinlödök (hystericák 'sat.) az

étel, 's ital nélkül való lételt hoszas ideig el-
tűrik. Tudjuk, hogy a' téli álomban lévő álla-
tok több hónapokig hólnak látszás állapotban
(Scheintod) vannak, kikben az élet mint-
egy az utolsó szikráig elnyomva lappang; —
így a' hörcsök, kinek eleven állapotjában egy
minutum alatt 115-öt vér az élet ér, téli á-
lomba merülve 15-re száll-le.

Hogy az ember is meddig lehessen egy
ily hólnak tetsző állapotban, az állatok téli
álomjokhoz hasonlólag, meddig lappanghas-
son benne az élet, mutatja e' következő
példa:

Nemes Maros Székben Hagymás Bodoni
Jánosi Sámuel nevű szegény ember, midőn
szolgálatjában elbetegesedvén 51 esztendő
korában 1829-ben Aprilis hónapjában, kevés
gyűjtött pénzével haza felé menne, Belső
Szolnok Vármegyében a' Klitzi erdőben a' töl-
vajoktól megtámadtatván, mindenétől meg-
fosztatott; ezen viaskodásban elfáradva, már
szürkület lévén, egy kutya ugatás felé ment,
hol egy köszikla mellett való gödörbe esett,
fejét megütvén elájult, 's mint egy hólt ál-
lapotban feküdt 9 egész hetekig, — sem nem
éve, sem nem iva, az esőtől is verettetve, kön-
tősei rajta rothadtak, 's testét férgek enni
kezdették, leeste után 9 hét múlva egy pász-
tortól megtaláltatott, ki egy közel lévő fa-
luból többeket is hívott az ő eltemetésére,
kik közt egy vén aszszony Ritze Dírva hó-
nyai alatt egy kevés melegséget, 's benne
gyenge lélekzést vévén észre, testét meleg

ruhákkal dörgölni kezdette, 's egybe kapcsolt száját erőszakkal egy fa kalánnal kinyitotta, 's szájában meleg tejet töltött, melyeket folytatván, a' körül lévő nagy örömekre, egy félóra múlva, szemeit ezen hólnak vélt ember felnyitotta; — ezután a' faluban bé vivén itt is melengették, 's annyira vitték hogy két hét múlva két mankón járni kezdett, melyeket egy félesztendő eltelése után lassanként el is vehetett. Ezután fénjárva ugyan, de nagyon gyengén, 's elalélva élengett ő Kővárvidéki Szolgabíró T. Florián András úrnál mintegy két esztendeig, a' mikor 1852-n September hónapjában Kološvárra jött, a' hol is, több előkelők adakozásaiból, ma is tartogatja az ő most is beteges testét.

Ezen történet igaz voltát erősítik több bizonyító irások, melyek az ő Klitzéről az erdőfelé való elindulásáról szólnak; — bizonyítják a' pásztorok, 's falusiak azon állapotot, melyben a' feljebb megírt módon találták, — az ő eleitől fogva megbizonyított erkölcsös maga viselete, mely szerént semmi álnokságot róla feltenni nem lehet, de az orvosi vizsgálat is ezt nagyon hihetővé teszi, mely szerént ő egy hosszúsas szenvedésnek minden jeleit mutatja, — egy különben magass csontos ember, bőre színe zöldes sárga, — izmai (musculi) lágyak, szemei élelenség nélkül valók, tagjai erőtelenül függenek, kevés mozgás is hamar elfárasztja, foghúsa gyakran vérez, az étket nem kívánja, a' mit eszik is azt jól emészteni nem tudja — lábai dagadtak, az új

nyomást magok után meg-megtartják — egy szóval a' vér megromlás (scorbutus) 's vízkorság jeleivel sinlődik.

Ezen alkalmatossággal említést érdemel, a' mit a' minapában egy tudományos hadi írásban olvastam: hogy Franciaországban Grenoble városában egy fogoly magát éhen megölni akarván, minden étel, 's italtól megtartózkodott, és még is csak a' 65-dik napon múlt-ki, az éhel halás minden szomorú jelei között. — Kolosvárt 20-a Octobris 1852.

P a t a k i.

Sajtó szabadság.

Páris, Sept. 25-kén: A' Tribune nevű újság ezen hónap 22-kén a' politzáji főtiszt megbántásáért 13 hónapi tömlöczre 's 10,000 frank (ugyan annyi váltó forint) pénzbeli büntetésre ítéltetett. Ezen újság felelőszerkeztetője Bascans úrnak a' juliusi revolutiótól fogva újságai 65-szer tételtek zár alá, ellene 57 per indittatott, 5-ször hibásnak ítéltetett, 60,000 frank pénzbeli büntetést fizetett, 's ezen mostan ítélt 13 hónapokon kívül, még három esztendőig kell hogy tömlöczöt szenvedjen. Azt is jegyzi-meg, hogy ezen két esztendőök alatt a' hányszor újságai tiszti zár alá tételtek, ha mind annyiszor megítéltetett volna, úgy három emberi élet idő, 's egy millió nem lettek volna elég minden tömlöcz 's pénz büntetések kielégíthetésére.